

Oponentský posudek diplomové práce

Magisterský program RS UK FHS v Praze

Název práce: **Case management v multidisciplinární péči o rodinu s dítětem se zdravotním postižením**

Jméno studenta: Bc. Veronika Štěpánková

Zaměření studia: Řízení

Vypracovala: Mgr. Ingrid Štegmánová, Ph.D.

Datum: 9. září 2012

Téma a cíl práce:

Téma práce zvolila autorka vzhledem k své praxi ergoterapeutky, ve které řeší otázky podpory rodin s dětmi se zdravotním postižením (dále jen ZP). Z praktických zkušeností vyplývá, že adekvátní podpora rodinám spočívající ve včasné, komplexní a koordinované péči v této oblasti dodnes v ČR neexistuje, proto se Veronika Štěpánková rozhodla na tuto situaci upozornit v předkládané diplomové práci (dále jen DP).

Hlavním cílem práce je dle autorky „popsat limity a dosavadní způsoby case managementu při poskytování zdravotních a sociálních služeb v ČR v multidisciplinární péči o rodinu s dítětem se ZP“ (Abstrakt). Dle mého názoru se podařilo stanovený cíl naplnit. Své poznatky k tématu získala studentka formou kvalitativního výzkumu a uvádí je v souhrnu zjištění a diskusi. Je však škoda, že v závěru práce autorka pouze konstatuje zjištěný stav, ale neformuluje opatření, která by dle jejího názoru mohla přispět ke změně stávající situace. V tomto ohledu tak odpovídá pouze na první otázku, formulovanou v úvodu práce, a to: „Kdo tuto péči koordinuje?“, chybí však odpověď na druhou otázku: „Kdo by ji měl koordinovat?“ (Úvod, s. 1)

Struktura a obsah práce:

Práce je členěna na dvě části – teoretickou a empirickou. Vzhledem k zaměření práce jsou jednotlivé kapitoly teoretické části (26 stran) věnovány oblastem, jako je case management (v oblasti sociálních služeb i ve zdravotnictví), pojetí multidisciplinární péče, rodině, a to především rodině s dítětem se ZP. Poměrně velký prostor (15 stran) je věnován přehledu sociálních služeb a dávek v kontextu péče o rodinu s dítětem se ZP. Následuje empirická část, obsahující popis metodologie, analýzu dat, souhrn zjištění a diskusi, součástí je i popis příkladu dobré praxe v oblasti podpory rodin s dítětem se ZP formou vzdělávacích psychorehabilitačních pobytů. Struktura i obsah diplomové práce se v zásadě odvíjejí od vytýčeného cíle.

Ačkoliv autorka vhodně vybrala okruhy pro zpracování teoretické části, celkově v ní chybí kritické zhodnocení stávající situace rodiny s dítětem se ZP nejen vzhledem k multidisciplinární péči, ale také k poskytovaným sociálním službám a dávkám, kterým věnuje v práci velkou pozornost. Nabízelo se zde využití bohatých zkušeností studentky z praxe. Zároveň bych uvítala, kdyby autorka uvedla patřičné souvislosti a vazby mezi case managementem a multidisciplinární péčí, které tvoří základní osu DP.

Z věcného hlediska bych upozornila na to, že model tzv. brokerů (viz s. 5, vymezení typů case managementu) je v ČR využíván, byť jde v podstatě o novinku, a to v projektech transformace sociálních služeb na péči komunitního typu (např. QUIP – Společnost pro změnu). Case management a asertivní komunitní přístupy jsou v ČR využívány již delší dobu v péči o lidi s duševním onemocněním. Tyto přístupy začaly v ČR propagovat a využívat organizace občanského sektoru v oblasti péče o duševní zdraví již od roku 1995 (průkopníky byly např. organizace jako Fokus nebo později Centrum pro rozvoj péče o duševní zdraví

Moravskoslezského kraje). V oblasti vymezení legislativního rámce (s. 29) jsou důležité nejen příslušné zákony a vyhlášky, ale i příslušné strategické dokumenty. Z hlediska vyjmenovaných mezinárodních předpisů chybí pro danou cílovou skupinu velice důležitá Úmluva o právech osob se zdravotním postižením, která se stala po svém vyhlášení v mezinárodní sbírce smluv dne 12. února 2010 součástí právního řádu ČR (10/2010 Sb.m.s.).

Metody výzkumu:

Autorka dle mého názoru vhodně zvolila k naplnění cíle práce kvalitativní výzkumnou metodu, v rámci které provedla semistrukturované rozhovory s matkami dětí se ZP. Získané výstupy z rozhovorů následně analyzovala pomocí techniky zakotvené teorie, doplnila jednou kasuistikou a také informacemi z dříve realizovaného kvantitativního šetření. Jak výzkumné metody a techniky, tak především analýza provedených rozhovorů, jsou popsány srozumitelně a čtivou formou a odhalují složitou situaci rodin, které vychovávají dítě s postižením z různých hledisek (psychologického, vztahového i z hlediska profesního uplatnění).

Formální náležitosti, grafická a jazyková úprava:

Celkový rozsah práce (97 stran bez příloh) zcela odpovídá kladeným požadavkům, projekt DP je součástí příloh.

Po jazykové stránce a z hlediska grafické úpravy lze práci hodnotit jako standardní, v práci se nevyskytují závažné gramatické ani stylistické chyby. Velice kladně lze hodnotit zejména zpracování výstupů z výzkumu.

Ohledně citování literatury bych upozornila např. na chybějící zdroj u průzkumu v Královehradeckém kraji (s. 32), chybějící uvedení strany u rozsáhlé citace Čevely a Čadkové (s. 43-44) nebo nesprávné uvedení odkazu na kapitolu ve sborníku v použité literatuře (Hassová, s. 90).

Celkové zhodnocení:

Vlastní přínos autorky se projevil především v empirické části práce, kterou lze označit za její silnou stránku. Interpretace výsledků kvalitativního výzkumu je zpracována přehledně a srozumitelně. Zde studentka zpracovala i příklad dobré praxe koordinované péče o rodinu s dítětem se ZP formou týdenních psychorehabilitačních pobytů. Slabší stránkou je teoretické zpracování tématu v předložené práci a některé nedostatky, které již byly vyjmenovány výše.

Předložená diplomová práce Veroniky Štěpánkové celkově splňuje stanovené požadavky. **Doporučuji ji proto k obhajobě a navrhuji klasifikovat stupněm velmi dobře.**

Doplňující otázky a podněty k obhajobě:

1. Popište souvislosti a vazby mezi case managementem a multidisciplinární péčí.
2. Kdo by měl být koordinátorem péče o rodinu s dítětem s postižením, aby její podpora byla včasná, komplexní a efektivní?
3. Jak roli mohou podle Vás sehrát pro včasnou pomoc rodinám s dětmi se ZP střediska rané péče? Jak z hlediska koordinace péče vnímáte roli sociálních pracovníků v nemocnicích, případně v obcích?

Ingrid Štegmánová